

være. Jeg mener, at naar man giver Sogneforstandersfaberne en større Myndighed med Hensyn til de dem underlagte Anliggender, bør man ved Siden deraf sørge for, at ikke den enkelte Skattehder bliver forurettet, om end imod vedkommende Sogneforstandersfabs Villie; men derfor kan man sørge ved at aabne ham Udgang til at søge andetsteds hen, forsaavidt Sogneforstandersfabet ikke skulde tage det tilbørlige Hensyn til hans fremførte Anker. Man har nu her, hvad jeg finder rigtigt, opstillet Amtsraadet som det Sted, hvor Vedkommende kunde søge hen; det er Amtsraadet, som ifølge hele vor nuværende communale Lovgivning har at afgjøre de Uenigheder, der muligen kunde opstaa mellem et enkelt eller enkelte af Communens Medlemmer og Sogneforstandersfabet. — Med Hensyn til den Myndighed, der er indrømmet Sogneforstandersfabet ved Ubskrivningen af det fornødne Skattebeløb, skal jeg udtale, at jeg ligesom allerede mange foregaaende Talere finder, at den muligen kunde være vel meget begrændset, idet jeg har den samme Frygt som flere andre tidligere Talere, at et Sogneforstandersfab undertiden kunde komme i Forlegenhed med at dække de Udgifter, som Lovgivningen har paalagt det at udrede, naar det kun maatte paaligne et Beløb, der svarer til Gjennemsnittet af de 3 sidste Aars Udgifter med Tillæg af en Tiendebeel. Dette har nu i Virkeligheden ikke saa store Ulemper, idet Sogneforstandersfaberne jo kunne spørge Amtsraadet, naar de ville udgive Mere; men fra Principets Side er det dog mindre behageligt, ja, jeg kunde gjerne sige, at der er noget Støbende i, at de skulle spørge, om, hvorvidt de maae paaligne Udgifter, som de ligefrem ere forpligtede til at afholde. — Med Hensyn til Amtsraadernes Stilling maa det Samme indrømmes som med Hensyn til Sognecommunernes, nemlig at de, indenfor visse bestemte Grændser, faae en større Frihed overfor Ministeren, end de tidligere have haft, idet Ministeren kun har forbeholdt sig Overcontrolen, og forresten har henviist dem til indenfor visse Grændser selv at tage Beslutning i Amtscommunernes Anliggender. En tidligere Taler, ja, jeg troer endog flere, har meent, at Amtsraadene ved dette Lovudkast vare blevne noget heldigere

stillede end Sogneforstandersfaberne; han udtalte ogsaa — det var det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) —, at der i Lovudkastet var holdt Koptaler over Amtsraadene, men strax derefter kom han til, hvad ogsaa andre have gjort, at fremhæve det Uheldige eller Besynderlige i, at Amtsraadene dog skulle have en kongevalgt Embedsmand i deres Midte og til deres Formand. Jeg synes ikke, at det vidner om nogen saa overordentlig stor Frihed for Amtsraadene, og langt mindre, at det kan henføres til, at der i Lovudkastet skulde være holdt Koptaler over dem, naar det bestemmes, at Amtmændene skulle beholde den samme Stilling til og i Amtsraadet som tidligere. Der er nu ikke Saa, som have ønsket at staae Amtmanden aldeles bort fra Amtsraadet, medens Andre have indskrænket sig til at ønske, at hans Stilling til og i det blev forandret derved, at man borttog hans Myndighed til at stemme. Dette beroer naturligtvis paa de forskjellige Erfaringer, man har gjort paa de forskjellige Steder, og naar man vil betragte Sagen fra et ideelt Standpunkt, kan det ikke nægtes, at denne Tanke er berettiget og rigtig; men naar man vil see, hvorledes Stillingen er for Diebliffet, troer jeg, man vil komme til den Erkjendelse, at det ikke vilde være rigtigt, ja, vistnok ikke engang heldigt for selve Amtsraadskredsen eller for Amtsraadet, om Amtmanden blev heelt udstedt. Dersom man troer, at der vilde spares paa Lønningsvæsenet derved, troer jeg, det er en Illusion. Ja, hvis de ærede Talere, som have udtalt denne Tanke, dermed meente, at man aldeles kunde undvære Amtmanden som saadan, var det noget ganske Andet; men jeg troer, at det, hvis Amtmanden kommer bort fra Amtsraadet, vil blive aldeles nødvendigt at have en lønnet Formand. Jeg mener, at en juridisk Formand vil være nødvendig paa de allerfleste Steder, og vi maae huske paa, at der endnu ikke er overordentlig Mange, som ere stillede saaledes, at de aldeles kunne offere deres Tid og Kræfter i Communens Anliggender. En Formand i et Amtsraad vil for det Første være tvungen til at holde Locale samt Contoir, og han burde vistnok tillige være bosiddende paa et nogenlunde beqvemt Sted i Amtet.